

ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА

A Member of NBG Group

БЪЛГАРИЯ: ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ И ПРОГНОЗИ

Юли, 2005

Дефицитът по текущата сметка нараства с 33.8% на годишна база до EURO 1.26млрд. през януари-май. ПЧИ намаляват с 12.8% на годишна база до EURO 421.6 млн. през януари-май.

Търговският дефицит нараства с 22% на годишна база до EURO 1.32млрд. през януари-май.

Брутният външен дълг нараства с 6% в края на юни спрямо края на 2004г.

Инфлацията на потребителските цени понижи темпа си до 3.9% на годишна база през юли. Индексът на цени на производител се ускори до 7.1% на годишна база през юни от 5.9% през май.

Промислените продажби забавиха темпа си до 8.7% на годишна база през юни.

Индексите на търговията на дребно и едро регистрираха високи темпове на нарастване от 12.2% и 20.5% на годишна база съответно през юни.

През юни ръстът на потреблението на домакинствата изпреварва този на дохода.

Безработицата намалява с 1.1 процентни пункта на годишна база до 11.1% в края на юни.

Средната брутна заплата нараства с 9.7% на годишна база през второто тримесечие.

Излишъкът по консолидирания бюджет нараства с 28.4% на годишна база до EURO 576.4 млн. в края на юни

Ръстът на паричното предлагане продължи да спада и в края на юли. Вътрешният кредит забави темпа си до 30.3% на годишна база в края на юли.

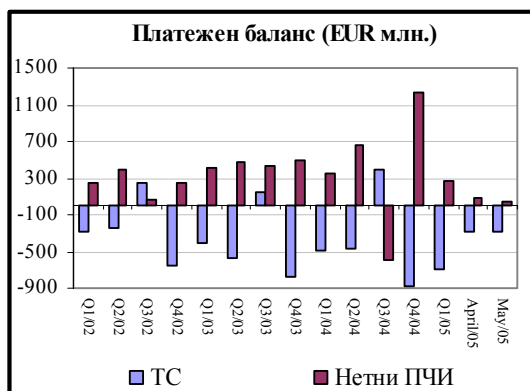
Кредитният ръст намаля до 43.5% на годишна база в края на юни. Нетните активи на пенсионните фондове нарастват с 52.6% на годишна база до EURO 480.2млн. в края на юни. Борсовите индекси нараснаха, водени от оптимизма за новото правителство

I. ВЪНШЕН СЕКТОР

Платежен баланс

Дефицитът по текущата сметка нараства с 33.8% на годишна база до EURO 1.26млрд. през януари-май

Дефицитът по Текущата сметка (ТС) нараства с 33.8% на годишна база през януари-май до EURO 1.26 млрд. по предварителни данни на Централната банка (ЦБ). Като относителен дял, дефицитът възлиза на 6% от прогнозния БВП през отчетния период спрямо 4.9% година по-рано. Статията *Грешки и пропуски* отбелязва голям нетен излишък в размер на EURO 439.4млн. през май и EURO 377млн. през януари-май, което ще се отрази положително на ТС, тъй-като поне половината от този размер идва от неотчетени приходи от куфарна търговия или туризъм. Нетните туристически приходи нарастват с 11.5% на годишна база до EURO 155.2 млн. през отчетния период, но най-голям ръст се очаква през следващите 3-4 месеца, поради разгара на туристическия сезон по Черноморието и относителното отслабване на американската валута, която все още се използва за изчисляване на дневните разходи на чуждестранните туристи.

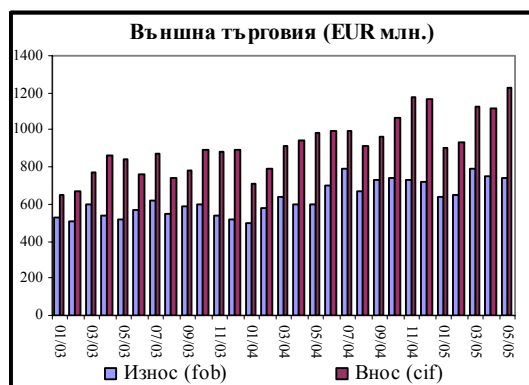
ПЧИ намаляват с 12.8% на годишна база до EURO 421.6 млн. през януари-май

Общият приток на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) намалява с 12.8% на годишна база до EURO 421.6млн. през януари-май, докато нетният приток отбелязва много по-голям спад от 16% на годишна база заради промяната в собствеността на българския GSM оператор *МобилТел*. Тъй-като *Telekom Austria* завършва придобиването на *МобилТел*, напълно възможно е да се наблюдава голям

приток на ПЧИ през юли, което ще обърне негативния инвестиционен тренд от началото на годината.

Търговският дефицит нараства с 22% на годишна база до EURO 1.32млрд. през януари-май

Външнотърговският дефицит нараства с 22% на годишна база до EURO 1.32млрд. през януари-май или 6.3% от БВП. Износът (fob) и вносът (cif) нарастват с еднакви темпове от 22% за отчетния период. Въпреки това през май вносът възвърна по-бързият си темп и нарасна с 24% спрямо 23% за износа. Ценовите ефекти оказаха влияние за увеличаване на нетния внос на нефт и природен газ с приблизително 27% на годишна база до EURO 449.5млн. през януари-май.

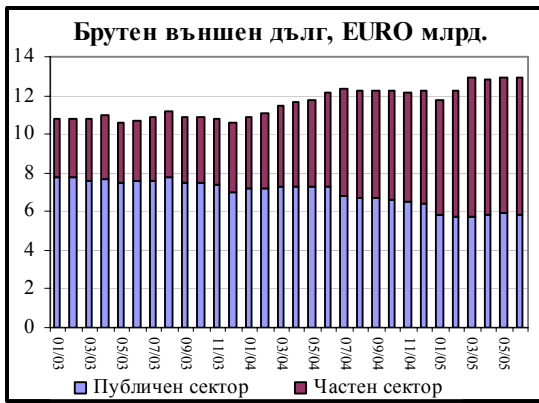

2. Външен дълг

Брутният външен дълг нараства с 6% в края на юни спрямо края на 2004г.

В края на юни брутният външен дълг нараства с почти 6% спрямо края на 2004г. и със 7% на годишна база, като достига EURO 13млрд. по предварителни данни на Централната банка. Като относителен дял БВП възлиза на 61.2% от БВП за отчетния период спрямо 62.4% година по-рано. Брутният държавен дълг намалява с 10.8% спрямо края на 2004г. до EURO 5.19млрд. в края на юни (24.5% от БВП) в резултат на обратното изкупуване на Брейди облигации за неплатени лихви (IABs) от правителството в края на януари. Външните задължения на частния сектор се увеличават с 22% спрямо края на 2004г. до EURO 7.1млрд. Външните задължения на търговските банки възлизат на EURO 2.02 млрд., с 5.5% по-малко на месечна база. Външният дълг на публичния сектор намалява с 8.7% спрямо края на 2004г., като достига EURO 5.87млрд. в края на юни.

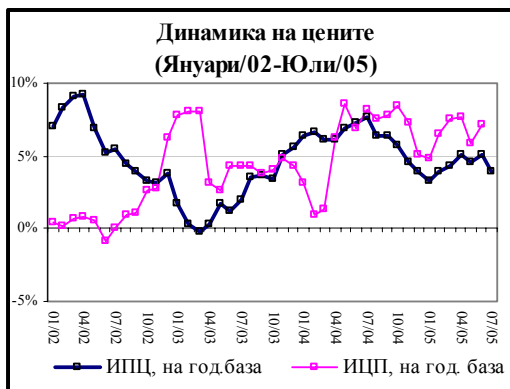

II. РЕАЛЕН СЕКТОР

1. Инфлация

Инфлацията на потребителските цени понижи темпа си до 3.9% на годишна база през юли

Темпът на инфлацията на потребителските цени се понижи до 3.9% на годишна база през юли от 5.1% през юни по данни на НСИ. Индексът на хранителните стоки също понижи темпа си до 2.6% на годишна база през юли от 3.3% през юни. Това понижение е малко изненадващо, имайки в предвид големите щети, причинени от наводненията в земеделието. Повишаването на цените на електричеството и топлоенергията за домакинствата от 1 юли миналата година вече е извън годишния индекс на инфлация и предизвика рязко понижаване на цените на услугите до 5% през юли от 8.3% на годишна база през юни. Инфлацията на потребителските цени се очаква да се повиши отново през следващите няколко месеца и да достигне 4.5% на годишна база през есента и зимата в резултат предимно на по-високите цени на петрола, както и на очакваното покачване на цените на тока и парното.

Индексът на цени на производител се ускори до 7.1% на годишна база през юни от 5.9% през май. Въпреки това този темп е по-нисък в сравнение с темпа от 7.7%, отчетен през април, заради неблагоприятното влияние, което оказват доставките на основните суровини на международните пазари.

2. Промислени продажби

Промислените продажби забавиха темпа си до 8.7% на годишна база през юни

Промислените продажби забавиха темпа си на нарастване до 8.7% на годишна база през юни от 14.2% през май, по предварителни данни на НСИ. Промисленото производство отчита дори по-нисък темп от 5.9% на годишна база през юни спрямо 8% през май. Освен негативната тенденция при добивната промишленост относително слабо представяне в промишлеността през юни се дължи и на рязкото понижаване в групата на производството и леенето на метали, където неблагоприятни външни фактори на пазара на стомана предизвикаха понижаване на темповете на нарастване до едноцифрени стойности след дълъг период на рекордно високи темпове. Първата вълна от наводнения в страната също изигра негативна роля през юни, но това влияние ще се прояви в данните през юли и август.

3. Търговия на дребно

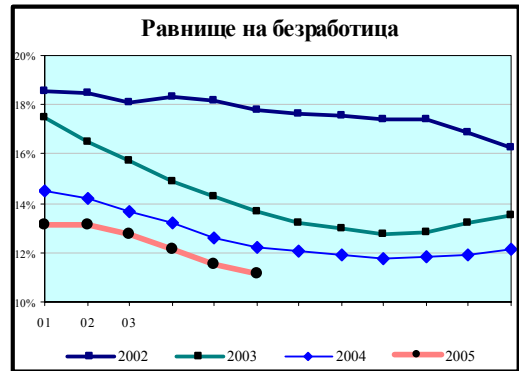
Индексите на търговията на дребно и едро регистрираха високи темпове на нарастване от 12.2% и 20.5% на годишна база съответно през юни

Индексите на търговията на дребно и едро отчетоха рекордно високи темпове от 12.2% и 20.5% на годишна база съответно през юни по данни на НСИ. Кумулативните темпове за

периода януари-юни възлизат на 12.5% и 12.6% на годишна база съответно за продажбите на дребно и търговията на едро. Засиленият внос и високите приходи от туризъм са една от причините за активизирането на търговията.

приватизацията на малките и средните предприятия през периода 1998-2000г. Приблизително 90% от свободните работни места през юни са осигурени от фирмите от частния сектор.

4. Потребление на домакинствата

През юни ръстът на потреблението на домакинствата изпреварва този на дохода

През юни потреблението на домакинствата нараства с 12.2% на годишна база и изпреварва ръста на дохода, който възлиза на 8.4% по данни на НСИ. Според експерти нарастването на разходите на домакинствата може да се обясни отчасти с ръста на потребителското кредитиране. Разходите за храна представляват 39% от общите потребителски разходи през юни. Техният относителен дял намалява от 41.8% за същия период на предходната година, но в абсолютен размер нарастват от BGN 163.55 на BGN 171.29 средно на домакинство.

5. Безработица

Безработицата намалява с 1.1 процентни пункта на годишна база до 11.1% в края на юни

Равнището на безработица намалява с 1.1 процентни пункта до 11.1% в края на юни по данни на Агенцията по заетостта. Общият брой на безработните възлиза на 411 586 души, като намалява с 40 842 на годишна база. Спадът на безработицата се дължи на увеличената активност през летния сезон в земеделието, строителството и туризма. Преработващата промишленост също е един от секторите, предлагащ висока заетост заради инвестициите на зелено, както и отложените ефекти, произтичащи от

6. Средна месечна работна заплата

Средната брутна заплата нараства с 9.7% на годишна база през второто тримесечие

Средната брутна заплата нараства номинално с 9.7% на годишна база през второто тримесечие, запазвайки ръста си от първото тримесечие на годината по предварителни данни на НСИ. В абсолютен израз средната брутна заплата достига BGN 318 (EUR 163), включително BGN 394 за публичния и BGN 280 за частния сектор. Заплащането в публичния сектор нараства с по-бърз темп от 14% на годишна база през второто тримесечие спрямо 8.5% за частния сектор. Цифрите обаче не включват бонусите, плащани в частните фирми или другите форми на заплащане, които целят избягване на данъците.

III. ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Излишъкът по консолидирания бюджет нараства с 28.4% на годишна база до EURO 576.4 млн. в края на юни

Излишъкът по консолидирания бюджет нараства с 28.4% на годишна база в края на юни до 2.7% от БВП по данни на Министерството на финансите. Имайки в предвид благоприятните сезонни ефекти през третото тримесечие, деветмесечният излишък (излишъкът за периода януари-септември) най-вероятно ще надхвърли 4% от прогнозния БВП. Ръстът на приходите се стабилизира на 15.7% на годишна база общо за бюджетните

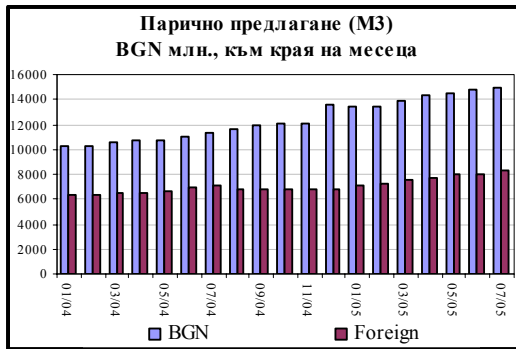
постъпления и на 14.9% за приходите от данъци. Разходите в бюджета нарастват с 14% на годишна база, но се очаква да се увеличат повече през следващите няколко месеца в резултат на допълнителните трансфери заради огромните щети, причинени от наводненията.

IV. ПАРИЧЕН СЕКТОР

1. Парични агрегати

Ръстът на паричното предлагане продължи да спада и в края на юли

Паричното предлагане (M3) продължи да намалява ръста си и достигна 26.4% на годишна база в края на юли спрямо 27.6% в края на предходния месец по данни на Централната банка. Монетаризацията на икономиката, измерена чрез дела на M3 в БВП на страната, достигна 56.1% в края на юли спрямо 53.7% в края на 2004г. Паричната база се увеличава с 35.3% на годишна и с 3.8% на месечна база до BGN 7.32млрд. в края на юли. Паричният мултипликатор намаля до 3.17.

2. Вътрешен кредит

Вътрешният кредит забави темпа си до 30.3% на годишна база в края на юли

Вътрешният кредит забави темпа си до 30.3% на годишна база в края на юли от 41.5% в края на юни по данни на Централната банка. Спрямо предходния месец вътрешният кредит намалява с 4.5% и достига BGN 16.2млрд. (EURO 8.3млрд.). По-ниски темпове на нарастване се наблюдават във всички кредитни сегменти на неправителствения сектор. Кредитите на нефинансовите предприятия забавят ръста си от 33.7% на годишна база в края на юни до 26.2% в края на юли, а кредитите на домакинствата – от 73.5%

на почти 70% на годишна база в края на отчетния период.

V. ФИНАНСОВ СЕКТОР

Кредитният ръст намаля до 43.5% на годишна база в края на юни

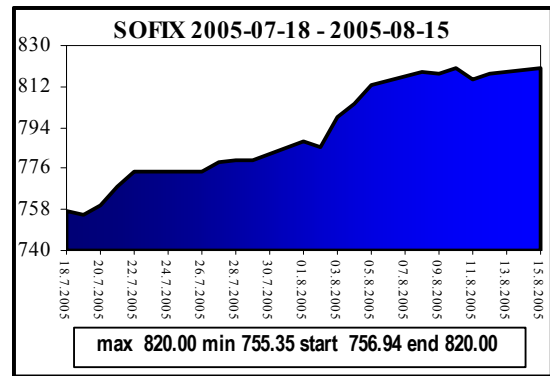
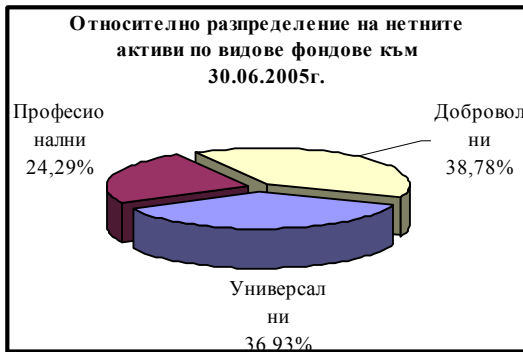
Нетните кредити на нефинансови институции и други клиенти (НФИ) забавиха ръста си от 48.2% на годишна база в края на май до 43.5% в края на юни, по данни на ЦБ. Една от причините за намаляване ръста на кредитите е свързана с ограничителните мерки, въведени от ЦБ. Нетните кредити възлизат на BGN 15.6млрд. (EURO 8млрд.) в края на юни и представляват 37.7% от прогнозния БВП. Активите на търговските банки нарастват с 39% на годишна база до BGN 27.9млрд. (EURO 14.3млрд.) или 67.5% от БВП. Десетте най-големи банки, включени в първа група, притежават 74.4% от активите на системата. Депозитите от НФИ нарастват с 33.1% на годишна база, като достигат приблизително BGN 18bn (EURO 9.2bn) в края на отчетния период или 43.4% от БВП. Нетната печалба на търговските банки нараства с 23.8% на годишна база до BGN 277.5млн. (EURO 141.87млн.) в края на юни и е индикатор за известно намаляване на показателя за възвращаемост на активите и стабилно подобряване на показателя за възвращаемост на капитала.

Нетните активи на пенсионните фондове нарастват с 52.6% на годишна база до EURO 480.2млн. в края на юни

Нетните активи на частните пенсионни фондове нарастват с 52.6% на годишна база, като достигат BGN 939.18млн. (EURO 480.2млн.) в края на юни, по данни на Комисията за финансов надзор. Размерът на активите възлиза на 3.4% от активите на банковата система спрямо 3.1% година по-рано. Активите на частните пенсионни фондове достигат 2.3% от БВП спрямо 1.6% през същия период на предходната година. Универсалните фондове акумулират 36.9% от активите. Професионалните фондове управляват 24.3%, а доброволните – 38.8% от активите в края на юни. Концентрацията на пазара за допълнително пенсионно осигуряване е все още много висока. Първите две осигурителни дружества – *Алианс България* и *Доверие* държат 68.3% от общите нетните активи и са привлекли 64.02% от осигурените лица. Броят на осигурените лица в края на първото полугодие на 2005г. възлиза

на 2,843,338, което е ръст от 19.9% на годишна база.

Борсовите индекси нараснаха, водени от оптимизма за новото правителство

В средата на август индексите на БФБ – София поеха възходяща посока, водени от оптимизма за формиране на ново правителство, според брокери. Борсовият индекс SOFIX, измерващ 13 компании с най-голяма пазарна капитализация на БФБ – София се повиши с 0.3% до 820 пункта при оборот от BGN 211 000 (EURO 108 000). Широкообхватният индекс BG 40, който включва 40-те най-търгувани компании, приключи на 122.69 пункта. Акциите на най-големия български производител на стомана, Кремиковци, скочиха със 7.15% до BGN 23.53 след като се оправдаха очакванията за продажбата на мажоритарния дял на металургичния комбинат на индийската стоманодобивна компания *Ispat Industries*.

Интерпретираната в бюлетина цифрова информация е осигурена от надеждни институционални източници и Обединена Българска Банка не може да се ангажира официално с прецизността и пълнотата на използваните данни. Този материал не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти. Повече информация по темата на предложеното изследване можете да получите при допълнително поискване. За контакти: Главен икономист Петя Цекова тел. (359 2) 811 2980, e-mail cekova_p@ubb.bg, Главен анализатор Ясен Янчев тел. (359 2) 811 2981, e-mail yanchev_y@ubb.bg, Главен анализатор Мария Димитрова тел. (359 2) 811 2982, e-mail petrova_ma@ubb.bg